

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ కోభ నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం,
వసంత ఋతువు, చైత్ర మాసం

- 342

బహుశ పంచమి - 28.04.2024

మూల - ఆదివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, ఆస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం,చత్వారింశస్సర్గ,శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చత్వారింశస్సర్గః

న్యవర్తత జనో రాజ్ఞః రామం కృత్వా ప్రదక్షిణమ్ ।
మనసాప్యశ్రువేగైశ్చ న న్యవర్తత మానుషమ్ ॥ 40.49 ॥

యమిచ్ఛేత్పునరాయాన్తం నైనం దూరమనువ్రజేత్ ।
ఇత్యమాత్యా మహారాజమ్ ఊచుర్దశరథం వచః॥ 40.50 ॥

తేషాం వచస్సర్వగుణోపపన్నం, ప్రస్విన్నగాత్రః ప్రవిషణ్ణరూపః ।
నిశమ్య రాజా కృపణః సభార్యః, వ్యవస్థితస్తం సుతమీక్షమాణః ॥ 40.51 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకచత్వారింశస్సర్గః

తస్మింస్తు పురుషవ్యాఘ్రే వినిర్యాతే కృతాఙ్ఘలౌ ।
ఆర్తశబ్దోఽథ సంజ్ఞే స్త్రీణామంతఃపురే మహాన్ ॥ 41.1 ॥

అనాథస్య జనస్యాస్య దుర్బలస్య తపస్వినః ।
యో గతిశ్శరణం చాసీత్ స నాథః క్వ ను గచ్ఛతి॥ 41.2 ॥

న క్రుధ్యత్యభిశప్తోఽపి క్రోధనీయాని వర్ణయన్ ।
క్రుద్ధాన్ ప్రసాదయన్ సర్వాన్ సమదుఃఖః క్వచిద్గతః ॥ 41.3 ॥

కౌసల్యాయాం మహాతేజాః యథా మాతరి వర్తతే ।
తథా యో వర్తతేఽస్మాసు మహాత్మా క్వ ను గచ్ఛతి ॥ 41.4 ॥

కైకేయ్యా క్లిశ్యమానేన రాజ్ఞా సఙ్ఘోదితో వనమ్ ।
పరిత్రాతా జనస్యాస్య జగతః క్వ ను గచ్ఛతి ॥ 41.5 ॥

అహో నిశ్చేతనో రాజా జీవలోకస్య సమ్ప్రియమ్ ।
ధర్మ్యం సత్యవ్రతం రామం వనవాసే ప్రవత్సతి ॥ 41.6 ॥

ఇతి సర్వా మహిష్యస్తాః వివత్సా ఇవ ధేనవః ।
రురుదుశ్చైవ దుఃఖార్తాః సస్వరం చ విచుక్రుశుః ॥ 41.7 ॥

స తమన్తఃపురే ఘోరమ్ ఆర్తశబ్దం మహీపతిః ।
పుత్రశోకాభిసన్తప్తః శ్రుత్వా చాస్త్తుదుఃఖితః ॥ 41.8 ॥

నాగ్నిహేలాత్రాణ్యహలాయన్త నాపచన్ గృహమేధినః
అకుర్వన్న ప్రజాః కార్యం సూర్యశ్చాన్తరధీయత ॥ 41.9 ॥

వ్యస్పజన్ కబలాన్నాగాః గావో వత్సాన్న్వ పాయయన్ ।
పుత్రం ప్రథమజం లబ్ధ్వా జననీ నాభ్యనన్దత ॥ 41.10 ॥

త్రిశంకురోహితాంగశ్చ బృహస్పతిబుధావపి ।
దారుణాస్సోమమభ్యేత్య గ్రహోస్సర్వే వ్యవస్థితాః ॥ 41.11 ॥

నక్షత్రాణి గతార్చింషి గ్రహోశ్చ గతతేజసః ।
విశాఖాస్తు సధూమాశ్చ నభసి ప్రచకాశిరే ॥ 41.12 ॥

కాలికానిలవేగేన మహేలాదధిరివోత్థితః ।
రామే వనం ప్రవ్రజితే నగరం ప్రచచాల తత్ ॥ 41.13 ॥

దిశః పర్యాకులాస్సర్వాః తిమిరేణేవ సంవృతాః ।
న గ్రహేనా నాపి నక్షత్రం ప్రచకాశే న కిఞ్చన ॥ 41.14 ॥

అకస్మాన్నాగరస్సర్వః జనో దైన్యముపాగమత్ ।
ఆహారే వా విహారే వా న కశ్చిదకరోన్మనః ॥ 41.15 ॥

శోకపర్యాయసన్తప్తః సతతం దీర్ఘముచ్ఛవసన్ ।
అయోధ్యాయాం జనస్సర్వః శుశోచ జగతీపతిమ్ ॥ 41.16 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకచత్వారింశస్సర్గః

॥ ధీలక్ష్మితిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సాభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరఘుచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

❧ **అథ భస్మస్థలి శ్లోకమ్** ❧

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రీయం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్త్రహస్థాస్థినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుస్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాస్థాస్థినో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

